

Tadeusz Olejnik

Obchody 60. rocznicy wybuchu II wojny światowej i zniszczenia miasta Wieluniu

Rocznik Wieluński 1, 197-200

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KRONIKA

OBCHODY 60. ROCZNICY WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ W WIELUNIU

W 60. rocznicę wybuchu II wojny światowej i zniszczenia miasta Wielunia, z inicjatywy przewodniczącego Rady Miejskiej w Wieluniu, prof. dr. hab. Stanisława Tadeusza Olejnika, odbyły się 1 września 1999 r. w Wieluniu obchody upamiętniające tę tragiczną dla naszego narodu rocznicę. Odbywały się one pod honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego.

W skład Komitetu Honorowego wchodził:

Marszałek Sejmu RP Maciej Płażyński,

Wicemarszałek Sejmu RP Franciszek Stefaniuk,

Minister Spraw Zagranicznych RP Bronisław Geremek,

Ordynariusz Archidiecezji Częstochowskiej ks. abp Stanisław Nowak,

Wojewoda Łódzki Michał Kasiński,

Dyrektor Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytut Pamięci Narodowej Witold Kulesza,

Prezes Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie” Jacek Turczyński.

Komitet Organizacyjny składał się z następujących osób:

Stanisław Tadeusz Olejnik – Przewodniczący Rady Miejskiej i Komitetu Organizacyjnego,
Krzysztof Owczarek – Przewodniczący Rady Powiatu Wieluńskiego,
Zygmunt Adamski – Burmistrz Miasta Wielunia,
Mieczysław Łuczak – Starosta Powiatu Wieluńskiego,
Andrzej Ociepa – Wiceburmistrz Miasta Wielunia,
Wacław Urbaniak – Wicestarosta Powiatu Wieluńskiego,
ks. prałat Marian Stochniałek – Dziekan Regionu Wieluńskiego,
Jerzy Kacprzak – Zastępca Komendanta WKU Wieluń.

Otwierając w sali kinoteatru „Syrena” uroczystą sesję Rady Miejskiej i Rady Powiatu Wieluńskiego S.T. Olejnik powiedział m.in.:

„Przed 60 laty wybuchła druga wojna światowa. Wojna, która pod względem objętego nią obszaru, zaangażowanych sił ludzkich i zasobów materialnych oraz ofiar jakie pochłonęła – była wojną jakiej ludzkość nie znała w swych dziejach. Objęła ona swym płomieniem 61 państw, pochłonęła ponad 50 milionów istnień ludzkich. Nigdy tak wiele nie zależało od wyników wojny: ocalenie najistotniejszych ludzkich wartości, dorobku wiekowiej kultury, w odniesieniu zaś do całych narodów, w tym i naszego narodu – wręcz ich biologicznego istnienia.

Wojna rozpętana w 1939 r. przez dwa najbardziej zbrodnicze w dziejach ludzkości systemy totalitarne, hitleryzm i stalinizm, zaczęła się od ataku na nasz kraj. My, Polacy, jako pierwsi powiedzieliśmy bowiem „Nie” do tymczasowej ekspansji faszystowskiego Niemiec w Europie, przeciwstawiliśmy się zbrojnie zaborczej polityce Niemiec hitlerowskich i Związku Sowieckiego.

Wojna ta od pierwszych godzin prowadzona była w sposób barbarzyński, nie liczący się z normami prawa międzynarodowego, normami obowiązującymi cywilizowane narody. Dobitnym tego przykładem jest barbarzyński atak hitlerowskiego lotnictwa na bezbronne miasto Wieluń, które w pierwszej godzinie pierwszego dnia wojny zostało nieomal kompletnie zniszczone, a jego ludność cywilna poniosła wielkie straty.

Jeżeli dziś przypominamy te tragiczne dni sprzed 60 laty, to nie czynimy tego po to, by rozszarpywać zablźnione rany, by wzniecać nienawiść, lecz

tylko i wyłącznie po to, by takie tragedie, jakie były udziałem Wielunia, a następnie Warszawy, Rotterdamu, Coventry, Drezna, Hiroszimy, Nagasaki i dziesiątek innych miast, już nigdy się nie powtórzyły. Byśmy razem, Polacy i Niemcy, Polacy i Rosjanie budowali wspólnie z innymi narodami pomosty pokoju i współpracy europejskiej.

Dziś, w 60. rocznicę tragicznego Września, oddajemy hołd tym wszystkim, którzy z honorem wypełnili swój obowiązek względem Ojczyzny. Naród nasz nigdy nie zapomni imion i zasług obrońców Ojczyzny przed hitlerowskimi i sowieckimi najeźdźcami. Dbać będziemy o to, by pokolenia urodzone już po wojnie, pokolenia dziś biorące w swe ręce odpowiedzialność za losy naszego kraju rozumiały, że im także przypada honor i trud wypełniania testamentu poległych, że od nich zależy, by historia, nawet ta najbardziej dla naszego narodu tragiczna, stawała się siłą napędową przyszłości”.

Następnie odczytał okolicznościowe listy Prezydenta RP Aleksandra Kwaśniewskiego i Marszałka Sejmu RP Macieja Płażyńskiego oraz powitał uczestników obrad i zaproszonych gości wśród których byli m.in.:

Senatorowie RP – Stanisław Cieśla i Jerzy Pieniążek,

Posł na Sejm RP – Wojciech Zarzycki,

Marszałek Województwa Łódzkiego – Waldemar Matuszewicz,

Dyrektor Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytut Pamięci Narodowej – prof. dr hab. Witold Kulesza,

Gen. Maciej Żytek – Szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego w Łodzi, przedstawiciele Stowarzyszenia Miast Pokoju z Jeleniej Góry, Oświęcimia i Płońska, przewodniczący rad gmin i wójtowie gmin powiatu wieluńskiego, żołnierze Wojska Polskiego, członkowie związków i stowarzyszeń kombatanckich.

Podczas sesji, której przewodniczył K. Owczarek, zebrani wysłuchali następujących referatów i wystąpień:

Mgra Stanisława Bieleckiego – sekretarza Polskiego Stowarzyszenia Miast Pokoju nt. *Wieluń – miasto pokoju*,

Prof. dr. hab. Klausa Ziemera – dyrektora Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie nt. *Drogi polsko-niemieckiego pojednania*,

Prof. dr. hab. Witolda Kuleszy – dyrektora Głównej Komisji Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – Instytut Pamięci Narodowej nt.

Zbrodnie i sprawcy. Odpowiedzialność za zniszczenie miasta Wielunia w świetle prawa międzynarodowego.

Okolicznościowe przemówienia wygłosili również senator Stanisław Cieśla i Marszałek Województwa Łódzkiego Waldemar Matuszewicz. Radni Rady Miejskiej i radni Rady Powiatu Wieluńskiego podjęli rezolucję treści następującej:

„Pamiętając o bolesnych doświadczeniach narodu polskiego i innych narodów Europy i świata dotkniętych działaniami zbrojnymi III Rzeszy i Związku Sowieckiego w czasie II wojny światowej, my, radni Rady Powiatu Wieluńskiego i Rady Miejskiej w Wieluniu, apelujemy z Wielunia, miasta pokoju, miasta będącego pierwszą ofiarą II wojny światowej, do międzynarodowej opinii, do rządów i parlamentów państw Europy i świata o uczynienie wszystkiego, by z polityki międzynarodowej wykorzystać wojny, by jak najszybciej doprowadzić do pokoju i zaprzestania przelewu krwi.

Wierzymy, że przyszłość Europy i świata zależy od harmonijnej współpracy narodów i państw”.

W trakcie sesji Chór Nauczycielski odśpiewał *Gaude Mater Polonia*, a orkiestra Wojskowa odegrała *Hymn Państwowy* i *Rotę*. Po sesji z okolicznościowym koncertem wystąpił zespół wokalny „all Antico” z Akademii Muzycznej w Łodzi. Artyści śpiewali pieśni z okresu Renesansu i Baroku, m.in. Wincentego z Szamotuł, Mikołaja z Krakowa, Mikołaja Gomółki, C. Monteverdiego, W.A. Mozarta, J.F. Haendla, J. Maklakiewicza, J. S. Bacha. W godzinach popołudniowych, na odsłoniętych fundamentach zniszczonego 1 IX 1939 r. kościoła kolegiackiego przy ul. Królewskiej, odbyły się uroczystości religijno patriotyczne z udziałem licznych pocztów sztandarowych organizacji kombatanckich, wieluńskich szkół, stowarzyszeń i związków, przy udziale kompanii honorowej Wojska Polskiego i orkiestry wojskowej. Uroczystą mszę św. koncelebrowaną odprawił arcybiskup metropolita częstochowski ks. Stanisław Nowak, który wygłosił okolicznościowa homilię.

W trakcie mszy św. odbył się apel poległych.

Na zakończenie uroczystości w upamiętnionych miejscach walki i męczeństwa z lat 1939 – 1945 złożono wieńce.

Tadeusz Olejnik